

DE TRAM

Katholiek Werkmansblad van Sint-Truiden

VERSCHIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar; 1,50 per half jaar, voorop betaalbaar.
Men Schrijft in bij den Eigenaar-Uitgever Jos. LEENEN, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden en op de postkantoren.

Artikelen en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór Woensdag avond, aan de Redactie van *De Tram*, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.
Aankondigingen worden aanvaard tot Vrijdags 's av.

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. Lange of dikwijls te herhalen annoucen, per accoord. Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht.

Leo XIII.

Wat door Z. H. Leo XIII ten voordeele van den arbeider en den arbeid gedaan is, welken roem hij door zijne heerlijke Encycliek heeft ingeogst, zelfs bij niet-katholieken, is van algemeene bekendheid. In het lied van lof echter den Paus der Werklieden in alle talen toegezongen, heeft zich een wanklank gemengd, die valsch en kwetsend is, honend en lasterend voor den leider der volkeren.

Men heeft durven beweren, dat socialistische beginselen ten grondslag lagen aan deze Encycliek; dat de Paus socialisme geleeraard had.

Dat een stuk als de Encycliek « over den toestand der werklieden, » een stuk van zoo wijde strekking, menigmaal het onderwerp van velerlei bespreking zijn zal, begrijpt eenieder; maar hoe men in de lezing daarvan voorbij gezien heeft, dat de Paus het socialisme brandmerkt en als schandelijk en hoogst onrechtvaardig voorstelt, is moeilijk te beseffen. Alleen aan de verwarring van den geest of het boos opzet van den mensch kan zoo iets worden toegeschreven.

Is de Opperherder (men vergeve ons de uitdrukking) een socialist, omdat hij de verdediging van het goed recht der arbeidende klasse op zich neemt? Is de Paus niet de vader van armen en rijken? Mag hij deze lasten niet herinneren aan de plicht van hunne rijkdommen en hunnen overvloed te gebruiken in het belang van den noodlijdenden evenmensch? Is Leo XIII socialist, omdat hij de tusschenkomst der openbare macht inroept om misbruiken te doen ophouden, die luide ten Hemel roepen om wraak; omdat hij zoowel arbeiders als meesters aanspoort zich te vereenigen ter behartiging hunner bijzondere en algemeene belangen?

Zoals iedere mensch, die den toestand met helderen blik inziert, veroordeelt de Paus de misbruiken, waarvan de werkende klasse het slachtoffer geworden is; zo als allen, die een warm en medelijdend hart voor den evennaaste in den boezem voelen kloppen, verlangt de Paus niets vuriger dan genezing te brengen voor de kwalen waaraan zooveel onzer natuurgenooten lijden. Maar mag men daarom den grooten Leo het smaadwoord van socialist tegenwerpen?

De onrechtvaardige behandeling, die de arbeider verdragen moet, is de prikkel die door de socialisten ge-

bruikt wordt om allen, die het juk des arbeids moeten dragen, aan te sporen tot een opstand tegen de bestaande orde, tegen de maatschappij. In het geluk, in den overvloed, in de rijkdommen der bezitters vindt de socialist eene oorzaak om haat en afgunst op te wekken. De overdaad van den rijke, de diepe ellende van den werkmans wordt in de meest sprekende kleuren afgeschilderd, en daarin ligt de oorzaak van eene voortdurende onrust des geestes, die noch aan arbeiders noch aan meesters een oogenblik rust schenkt, om in vrede te kunnen leven. Als het spreekwoord ooit waarheid bevatte, dan mag het zeker hier gelden: « Waar er twee kijven, hebben beiden schuld. »

De Paus beschuldigt de rijken, maar werkt hij op den hartstocht der arbeiders? Prikfelt hij hen tot wrevel tegen den arbeid? Integendeel, hij spoort de arbeiders aan tot geduld en onderwerping. De ongelijkheid der standen verbloemt hij ook niet; den last des arbeids en het daaraan verbonden lijden wil hij niet bedekken; doch ook geen afgunst, geen naijver wekt hij op tegen den overvloed en het schijngeluk der bezitters. Tracht de Paus van den eenen kant kalmte te brengen in de bewegende harten der arbeiders, met onverbiddelijke strengheid wijst hij ook de rijken op de plichten door de rechtvaardigheid op hunne schouderen gelegd.

« Bemijn uwen naaste gelijk u zelve. » Geen klassenstrijd, maar vrede, gegrondvest op liefde en rechtvaardigheid. In plaats van de wederzijdsche belangen vijandig te maken en aanleiding te geven tot een verwoeden strijd, werken wij allen te zamen en wenschen wij niets vuriger dan dat de liefde de klove dempe, helaas door zooveel misverstand reeds breed en diep geworden! Ziedaar de leer van den Paus, het eenig verlangen van onzen innig geliefden Bisschop.

De herderlijke brief van Monseigneur Doutreloux over de werkmanskweslie.

Dit belangrijk vlugschrift van onzen beminden Bisschop is dezer dagen verschenen, en wel op het oogenblik dat sommige liberale bladen zegevierend hadden aangekondigd: *De brochure van Monseigneur zal vermaard blijven, daar zij het daglicht niet zal zien.*

Het past ons niet over dezen herderlijken brief, welke tot de geestelijkheid van ons bisdom gericht is, in be-

schouwingen te treden, doch wij aarzelen niet te zeggen dat hij ongetwijfeld als een gewichtig stuk zal gelden, zoowel uit hoofde der bevoegdheid van den Bisschop der Werklieden als uit kracht der gewichtige documenten waarop de herderlijke brief gesteund is en die aan denzelfden als aanhangsels zijn toegevoegd.

De meeste dagbladen hebben in den loop dezer week met veel lof over den herderlijken brief gesproken en zijn het eens om te erkennen, dat hij lessen, raadgevingen en vermaningen bevat welke een klaren leidraad uitmaken voor hen die zich met de werkmanskweslie bezig houden.

De eigenlijke brief beslaat 35 en de aangehechte stukken 100 bladzijden. Het geheel vormt dus een schoon boekdeel en is te verkrijgen op het bureel van *De Tram* ten prijze van 1 frank.

Lichtstralen.

Onze lezers kennen reeds eenige der talrijke standplaatsen, welke, langsheen den Congostroom, door Europeanen werden opgericht, om tot zetels van bestuur, van koophandel of van godsdienstige propagande te dienen. Aangezien echter deze standplaatsen ongetwijfeld eens de steden van Congoland zullen worden, en thans reeds zoovele middelpunten van beschaving daartussen stellen, willen wij er een afzonderlijk artikel aan wijden.

De Belgische officieren, welke in Congoland verblijven, staan doorgaans aan het hoofd van de eene of andere dier standplaatsen, en beschikken over een aantal zwarte soldaten, om orde en veiligheid te vrijwaren.

Ziehier de namen van de bijzonderste der toekomstige Congoleesche steden.

In den lagen Congo: Banana, Nemlao, Pontada Lenha, Boma en Matadi, allen toegankelijk voor zeeschepen, verder Vivi, Isanghila, Manyanga, Lukungu en Lutété.

In den hoogen Congo: Leopoldville, Kinchassa, Kim-poko, Kwamouth, Bolobo, Lukoléla, Equateurville, Bangala, Upoto, Arouwimi en Stanley-Falls.

Wij bepalen ons met over de voornaamste dezer plaatsen in eenige bijzonderheden te treden.

Banana, aan de monding van den Congostroom gelegen, is de zetel van het Postbestuur, van eene Rechtbank van eersten aanleg en van een aantal Hollandsche, Engelsche, Fransche en Portugeesche factorijen. Banana

FEUILLETON VAN DE TRAM. 10

DE PIOETERS EN DE KAJOETERS

OF

BELGISCH CONGO

VANDAAG

DE GEMEENTE LUSTHOVE

OPGEDRAGEN

AAN ZIJNE MAJESTEIT LEOPOLD II

door ZAGEMANS (1).

X.

Het zal de laatste keer zijn dat wij zoo vrij zijn ons nog met de beuzelarijen van dorpspolitiek in te laten; waarom vliegen gevangen als de lucht krioelt van leeuweriken?

Wie heeft van zijn leven geene lamp, geene kaars of nachtluchtje uitgeblazen, en bemerkt, dat de ontvlamde doch nog vurige wick seconde op seconde versterft, en het oogenblik dat zij uitdooft nog een vurig puntje, helderder dan haar wijwend licht, uitstraalt en plotselings verzinkt in duisternis? Zoo ook waren nog de Pioeters en de Kajoeters van Congo hun laatste vonkje, hunne laatste ademhaling van plaatselijke politiek en wregellust.

De rampzalige dood van den Burgemeester, 's anderendaags als vuur het dorp rond, had hun het hoofd nog dwazer verdraaid en ze doen bijeenknuden. Zij besloten dan in het geheim de vreemdelingen, gelijk zij dat noemden, het dorp te doen verlaten.

(1) Eigendom des Schrijvers. — Verboden over te nemen.

In den nanoen, dat Mijnheer Fulton te zamen met den Heer Pastoor de bijzonderste dreven en lanen van het bosch nogmaals bezichtigde, kwamen er vijf sterke bengels, gewapend met stokken en vermond, tusschen het kreupelhout uitgesprongen en met opgeheven stok recht op den Ingenieur en op den pastoor dreigend aan. — Hier terug, hier uit, bulderden en gromden zij. Maar Mijnheer Fulton, een der behendigste stokmachten van Amerika en vermaarde bokser, loopt als een wind een dier deugnieten met het hoofd tegen de borst, dat hij de beenen in de lucht steekt, rukt hem den stok uit de handen en slaat de andere vier zoo klein als kaf, dat zij op den grond kermend te spartelen lagen, terwijl hij hun allen het masker van het gezicht afrukte. Die preugeling was gedaan op eenen wip, op den tijd dat de Heer Pastoor den brevier, dien hij onder den arm droeg, in de tesch van zijnen toog had gestoken.

— Wat een volk is dat hier in België! bulderde Heer Fulton dat het door de lanen dreunde.

Dadelijk werd een bode naar de gendarmes gezonden, die de daders nog denzelfden avond naar het droog der gevangenis medevoerden. Maar in den nacht werden op de kamer van den Heer Pastoor en op die van den Ingenieur verscheidene kogels door de vensterluiken gejaagd, en 's morgens, bij het openen der deur, bleek het dat geheel de voorgevel van het huis op eene zonderlinge wijze beschilderd was. Boven de groote ingangdeur der villa hing dit plakkaat:

WEG MET DE VREEMDELINGEN!

Men vindt hier en daar soms nog op de dorpen soortgelijke kunstenaars, die voor hunne meesterstukken zoozeer wel niet de onsterfelijkheid als wel een brandmerk verdienen. Ook vóór den avond zat geheel dat woeste janhagel in veiligheid achter de grendels.

Men had de oude kerk tot gelijk den grond afgebroken en deze bouwmaterialen in de grondvesten der nieuwe kerk te pas gebracht, voor eene som van 1160 fr., later in de alge-

meene rekening te brengen; maar de fondementen had men niet uitgehaald. — Waarom, sprak Heer Fulton, ze eveneens niet uitgedolven en verbruikt? Mij dunkt, bemerkte hij, dat de grond van den ouden kerkvloer zoo hol klinkt onder den voet. En een zware smidsvoorhamer, daar vergeten, in de handen vattende, sloeg hij eenen zoo geweldigen slag, dat men niet meer twijfelen kon of de ondergrond der kerk was hol. Hij sloeg een tweeden slag, en een ondergewelf viel gedeeltelijk in; hij en de Heer Pastoor verzonken mede met hetzelfde; doch, Goddank, zonder ongeluk. De stoutmoedige Amerikaan zoover zijnde, wreef een phosphoortje aan, en liet eenen luiden gil, die eene vreemde echo geheimzinnig verscheidene keeren herhaalde; hij schreeuwde nogmaals met allersterkste stem: Waar zijn wij hier? en de echo herhaalde vijfmaal: Waar zijn wij hier! zijn wij hier! zijn wij hier! zijn wij hier! zijn wij hier! Dus, besloot hij koelbloedig, vier onderaardsche plaatsen, en, wie weet, misschien nog meer. De Ingenieur bemerkte: Op 17 meters afstand hoort men slechts het laatste woord of lettergreep dat men spreekt; hier herhaalt ons de echo vier lettergrepen: waar — zijn — wij — hier? aldus moeten wij hier eenen afstand voor ons hebben van viermaal zeventien meters, dat is, 68 meters. Nogmaals zich naar eene andere richting wendende: Waar — zijn — wij — hier? bekwam hij steeds hetzelfde getal weerkaatsingen. Na een tweede phosphoortje aangekretst te hebben, ontdekten zij eene soort van steenen trap, half uitgemergeld en langs welke zij, kruipend op handen en voeten, weer onder den blauwen hemel geraakten.

Heer Pastoor, sprak hij fluisterend, wij zeggen hier voor het oogenblik aan niemand niets van. Wie weet, wat verrassingen ons verwachten! Ik neem eene handvol kalk van het ingestort gewelf mede tot ontleding; mijn gedacht is, dat wij hier op eene villa der oude Romeinen zijn uitgekomen.

De ontleding van de kalk gaf voor uitslag, dat zij met

telt, evenals Boma en Leopoldville, een goed duizendtal inwoners, negers medegerekend.

Boma, de hoofdplaats van den vrijen Congostaat, bevindt zich op 100 kilometers van Banana. Dit is het Congoleesche Antwerpen, de binnenhaven waar de Europeesche steamers en de inlandsche voortbrengselen aankomen. Te Boma vindt men talrijke Europeesche factorijen, eene katholieke Missie, het sanitarium van dokter Allard, dat in 1885 te Antwerpen, in de Tentoonstelling, te zien was, en eene katholieke kerk, welke gansch van ijzer is en in België vervaardigd werd. Deze kerk met holle wanden is 25 meters lang en 12 meters breed. Boma is eindelijk ook de verblijfplaats van den algemeenen Bestuurder van den vrijen Congostaat en de zetel van eene Rechtenbank van beroep.

Matadi ligt op den linkeroever des strooms, op 180 kilometers van Banana, en is het vertrekpunt van den ijzeren weg langs de watervallen.

Vivi werd in Januari 1880 door Stanley, met behulp van drie Belgische officieren gesticht.

Leopoldville, op 500 kilometers van Banana gelegen, is de eindpaal van den ijzeren weg en tevens het vertrekpunt vanwaar de Congostroom opnieuw bevaarbaar wordt. Zooals het haar naam aanduidt, is onze Koning peter van deze standplaats.

Equateurville, in 1883 door Stanley en den Belgischen luitenant Van Gele gesticht, werd later aan de katholieke missionarissen toevertrouwd.

Stanley-Falls werd in 1887, na een bestaan van slechts drie jaren, door de Araben verwoest, doch later weer heropgericht door Tippo-Tip, een Araab met wien Stanley reeds vroeger in onderhandeling was getreden.

Onnoodig te zeggen, dat de standplaatsen van den lagen Congo, dank aan hunne gemakkelijke genaakbaarheid, van grooter belang zijn dan die van den hoogen Congo, en dat er alles natuurlijk eene veel grootere en snellere uitbreiding neemt. Boma heeft al aanzienlijke gebouwen in ijzer, terwijl te Leopoldville de kareelen reeds als bouwstof gebruikt worden. Banana, Boma en Matadi hebben voortreffelijke haveninrichtingen, en het getal factorijen en handelsmaatschappijen groeit er gerudig aan.

Congoland en zijne bewoners bieden ons ongetwijfeld stof genoeg om onze artikels nog geruimen tijd voort te zetten; doch aangezien wij ons enkel ten doel hebben gesteld onze lezers een algemeen gedacht over Congoland te geven, meenen wij de naaste week te kunnen eindigen met een kort overzicht van den veelzijdigen en snellen vooruitgang der Congoleesche beschaving.

Wij vernemen met genoegen, dat er te Antwerpen, bij den uitgever Vanos-Dewolf, een *Vlaamsch* werk over Congoland ter pers is. Aan zulk boek was er waarlijk behoefte, en diegenen onzer lezers bij wie het ons gelukt is eenige belangstelling voor het Amerikaanse België op te wekken, zullen het ongetwijfeld ook willen lezen.

Wij komen er later op terug.

P. N. P.

Wat is sparen?

Alles wat de mensch zich door arbeid aanschafft, is eigendom. Men vindt menschen die den eigendom verkwesten, andere die er wijselijk gebruik van maken, om in de behoeften van het leven te voorzien, en om van tijd tot tijd eene verdiende uitspanning te nemen. Eene derde soort van personen korten hunne behoeften in of verminderen hunne vermaken: deze sparen.

Vele werklieden, die hooge daghuren verdienen, ver-

mortel der oude Romeinen te doen hadden, vermengd met korenmeel. — Anders, bemerkte Heer Fulton, bleef het gewelf zooveel eeuwen niet in stand.

Een uur of twee later begaven zich de Heer Pastoor en Heer Fulton weer ter plaatse, vergezeld van den huishond, en dragende eene lange ladder op de schouders en lange fakkel in de handen. Nauwelijks waren zij weer den grond ingedaald, of de hond begint voorop te loopen. — Laat hem nog een weinig loopen, sprak de Amerikaan; komt hij op ons geroep terug, dan hebben wij geen stikstof te vreezen en kunnen wij veilig doorgaan. Het gebel van den hond klonk diep in de verte, de echo herhaalde weer verscheidene malen elken slag van het goblaf, terwijl zij beiden hunne fakkel hadden aangestoken en het trouwe beest aan hunne zijde teruggeroepen. Bloedrood poppelden de vlammen der fakkel op de steenen en met loofwerk versierde muren, en in de ronde lichtkringen die zij tegen het gewelf straalden, schenen nu en dan bontkleurige schilderijen uit. — In Gods name, Heer Pastoor, sprak Heer Fulton, welke onderaardsche wereld zijn wij hier binnengekomen! Mijne overtuiging groeit steeds aan: wij ontdekken hier eene villa der oude Romeinen. Indien wij na deze twee vertrekken er nog vijf aantreffen, dan bevinden wij ons in een oud Romeinsch bad, en dus heeft dan hier ook eene villa bestaan. — Zeven verschillende plaatsen voor een bad, vroeg de Heer Pastoor met verwondering? — Wel ja, antwoordt de Ingenieur.

- 1° Eerst het *Baptisterium*, zaal van het koud bad en daar men in kan zwemmen.
- 2° Het *Frigidarium*, zaal van een kleiner koud bad.
- 3° Het *Frepidarium*, zaal van het warm bad.
- 4° Het *Calidarium*, zaal van het zweetende bad.
- 5° Het *Laconium*, soort van kachelkamer, op hoogen graad verwarmt.
- 6° Het *Apodyptorium*, of kleerkamer.
- 7° Eindelijk het *Hypocaustum*, de fornuiskamer, waar men het water heet maakte.

teren of liever verkwesten al hun gewonnen geld, terwijl ze verscheidene franken per week konden overhouden en toch volgens hunnen stand leven. Zij denken niet dat er met den tijd ongelukken, ziekten, gebrek aan werk kunnen komen, die hen in ellenden zullen storten. Waren ze dan spaarzaam geweest, de tegenspoed zou minder erg en de spaarpenningen zouden een troostengel in het lijden zijn.

Degenen, die den tijd goed gebruiken, sparen ook. Dit is zelfs de eerste spaarzaamheid. Ieder werk moet zijnen geschikten tijd hebben. Vele menschen weten niet of schijnen niet te weten, wanneer ze hunne bezigheden moeten verrichten. Zij werken voor evenveel, vermaken zich als het uur van werken geslagen is, en als andere eene noodige en verdiende uitspanning nemen, zullen ze gaan arbeiden. Ook gaan zulke lieden eerder achteruit dan vooruit.

Daarom kunnen wij onze lezers niet genoeg aanwaken om een nuttig gebruik te maken van den tijd, want "tijd is geld".

De *Evenredige Vertegenwoordiging* is overal, en bijzonder in de katholieke Vereenigingen en Werkmanskringen, zoo welkom als een aap in een porseleinwinkel. De *Katholieke Werkmanskring* van Elsene heeft, met 49 stemmen tegen 40 en 11 onthoudingen, zich tegen de evenredige vertegenwoordiging verklaard.

De *Werkmanskring* van Thienen heeft er insgelijks tegen geprotesteerd en daarna op hare beurt de *Maatschappij der goede Werken* van dezelfde stad.

Bijna al de goede dag- en weekbladen van het land zijn insgelijks tegen de evenredige vertegenwoordiging en, als wij goed ingelicht zijn, zullen zekere Kringen onzer stad weldra ook de zaak ten berde brengen om die nadeelige nieuwigheid te doen in duigen vallen.

Stads- en Provincienieuws.

Kerk der Broeders van Liefde. — Het 40-urigebed zal er plaats hebben morgen Zondag, 28 Januari en de drie volgende dagen.

Sint-Josephskring. — Morgen Zondag, zal de Mis plaats hebben in Sint-Marten, om 8 ure, voor de ziel van het afgestorven medelid L. Croughs. Vergadering in 't lokaal om halfacht.

Damen van Barmhartigheid. — Met voldoening laten wij weten, dat wij het verslag van het zoo verdienstvol Werk der Damen van Barmhartigheid ontvangen hebben. Aan de mildheid der burgers van St-Truiden is het te danken, dat het voor 't verloopende jaar de som van 4195,95 fr. bedraagt. Het is ook die zoo bekende mildheid der burgers, die ons met recht doet verhoppen dat allen zooveel mogelijk er toe zullen willen bijdragen, om de omhaling, die de volgende week door de *Damen van Barmhartigheid* zal gedaan worden, overvloedig en rijk te doen zijn, tot glorie van God, tot steun van de behoeftigen en tot overgroot loon der gevers. Toont dan dit jaar nog veel meer dan al de vorige uw mild en medelijdend hart, vooral daar nu den nood der armen zoo dringend is, en de toestand van veel families door eene ziekte, die reeds zooveel slachtoffers gemaakt heeft, zoo beklagenswaardig is geworden. 't Zal een middel zijn om u zelven van alle onheilen te bevrijden. Ten andere, weest er van overtuigd, God zal zich in edelmoedigheid niet laten overtreffen; want zijn onfeilbaar Woord staat er voor in: Weest barmhartig, en gij zult barmhartigheid verwerven.

En inderdaad zij trokken, met verwondering, van de eene in de andere verrassing, zeven plaatsen door. Een oud Romeinsch bad! een oud Romeinsch bad! juichte verheugd de vervoerde Amerikaan, welke ontdekking! En in het terugkomen brachten zij het licht hunner fakkel dicht bij de muren en ontdekten het eene standbeeld op het andere, ware meesterstukken van de kunst en zoo schoon als men er te Pompei heeft gevonden. — Ziehier, roept hij, het beeld van Diana, welke men voorstelt, gezeten op eenen wagen, voortgetrokken door kinderen, eenen boog met pijlbus op den rug. Naast haar staan Action, welke zij in een hert veranderde, en Calisto, hare kamenier, die zij om hare losbandigheid wegjoeg. Zij was bijna altijd op jacht, gevolgd van eene kudde honden, en hield zich bijna uitsluitend in bosschen en wouden op.

Wat den Heer Fulton en den Heer Pastoor in groote verwarring van gedachten wegvoer, was eene opvolgende schilderij van de H. Cecilia. Geen twijfel kan hier bestaan; rond de Heilige waren visschen geschilderd, wat in de eerste tijden *Christus* wou zeggen, en aan hare zijde stond een jongeling en volgden deze namen: Valerianus, de verloofde der Martelares; naast dezen een Engel; Almachius, een heidensche rechter, en eindelijk Alexander, de keizer onder wiens regeering zij gemarteld werd. — Wie weet, zei de Eerwaarde Heer Sampermans, heeft hier geene bekeerde heidensche familie uit Rome hare villa gebouwd tijdens de dagen van vervolging, in het begin van het christendom?

Het valt te lang hier al hunne ontdekkingen aan te halen. — Maar, besloot Heer Fulton, onze ontdekking ~~gaf~~ ons meer dan de aankoop van Congo kost. Gij gaat hier zwermen van inlandsche en uitheemsche touristen zien naartoe komen. Eene zaak moeten wij op staanden voet nazien. Aan wien behoort de eigendom van kerk en kerkhof?

Hunne navorsching bewees, dat de gemeente Congo jaren

Maatschappij van Onderlingen Bijstand van St-Truiden.

Het tooneelkundig feest, gevolgd van eene tombola, dat verleden Zondag moest plaats hebben, is voorloopig verschoven geworden, en zal wellicht den Zondag van Half-Vasten plaats hebben. Haasten wij ons te verzekeren, dat het publiek hierdoor niets zal verliezen. Integendeel, die verdaging is eerder de gelegenheid geven om iedereen het zijne voor de tombola te laten bijdragen.

Waarlijk de tombola is van nu af reeds merkwaardig. Dit strekt u allen tot eer, trouwe leden van den *Onderlingen Bijstand!* Gij hebt in deze omstandigheid niet alleen beantwoord aan de algemeene verwachting, maar u waardig getoond van het belang dat sommige vrienden der maatschappelijke werken in uwe onderneming gesteld hebben met zelf loten te geven en alzoo uwe tombola immer aanzienlijker te maken. Van den anderen kant zien wij met genoegen hoe vele onzer medeburgers belang stellen in de stichting uwer *Hulpkas*, en twijfelen niet of zij zullen er u een bewijs van willen geven door hunne edelmoedigheid.

Gaat dus met moed vooruit, ijverige leden, gebruikt den tijd, die ons, vóór de uitvoering, overblijft, om *elk nog eenige kaarten te verkoopen, nog eenige loten te bekomen*, en gij zult voor de *Hulpkas* uwer oude en gebrekkelijke medebroeders eene ronde som verzameld en tevens eene goede daad verricht hebben. Allen dus nog eens kloekhartig gewerkt, en uw schoon feest-tombola, met een zoo verheven doel ingericht, moet en zal eene aanzienlijke som opbrengen en uwe welwillende medehulp met den gewenschten uitslag bekrond worden.

Volgens alle waarschijnlijkheid dan zal, gelijk wij hooger zegden, het dramatisch feest met tombola plaats hebben den *Zondag van Half-Vasten*, om vijf ure juist. Wij zullen echter in tijd en wijle onze lezers den vastgestelden dag bekend maken, en hopen ook eene lijst van de bijzonderste loten der tombola te zullen kunnen mededeelen.

Middelertwyl rekenen wij het ons ten plicht die schoone en prijzenswaardige onderneming van onze *Maatschappij van Onderlingen Bijstand* aan te bevelen bij alwie een paar aangename uren wil doorbrengen en terzelfder tijd een werk van naastenliefde verrichten. Er dient opgemerkt te worden, dat deze voortreffelijke Maatschappij iedere gelegenheid te baat neemt om de stoffelijke belangen onzer stad te begunstigen en hare zending van broederlijkheid onder de werkende burgerij nauwkeurig te vervullen.

Zulke weldoende instelling mag ongetwijfeld rekenen op de dankbaarheid van het publiek onzer stad en op de volksgezindheid, daar zij met recht de Sociëteit van 't volk, van de deftige klasse der neeringdoende burgers mag genoemd worden. Ja, leve de *Maatschappij van Onderlingen Bijstand!* Van haar sprekende, kan men vragen: Wat heeft zij hier niet reeds verricht? Wat nut heeft ze al niet opgeleverd? Hoeveel kunnen hier niet op antwoorden: Veel, oneindig veel! Welnu, men geve haar in 't algemeen wat blijkbare aanmoediging, en ze zal nog meer goed stichten, tot welzijn harer leden en van gansch de stad!

Herinneren wij, dat de loten, hoe gering ook, voortdurend met dankbaarheid ontvangen worden bij het Bestuurlid, M. Trudo Bonaers, achter O.-L.-V. kerk, waar men ook inkomkaarten verkrijgen kan van alle prijzen, welke tevens dienen als nummers voor de Tombola.

Voor een geringen prijs eene schoone dramatische vertooning hebben met de kans van een schoon lot in de Tombola, dat is zeker dubbel winst; maar, daarenboven nog, helpt men alzoo mede aan een goed werk. Zie, zooveel voordeelen in eens, dat komt alle dagen niet voor!

Het spreekt van zelf, dat de verkochte kaarten en nummers der Tombola, met den datum van 21 Januari, zullen geldig blijven zoowel voor den toegang tot het feest als voor de Tombola.

Een brief ons te laat toegekomen, is tot het volgende nummer moeten verschoven worden.

den eigendom van kerk en kerkhof geëischt had; dat ook van haren kant de Kerkfabriek naar kerk en kerkhof had gestaan; maar dat na een zeer ingewikkeld geding de eigendom van kerk en kerkhof den Heer van het kasteel door de Vierschaar werd onwederroepelijk toegewezen. Ook op kadaster en in akte van verkoop jongstleden, stond kerk en kerkhof gemeld als wettige en wettelijke eigendom van het kasteel. — Maar, vroeg Fulton, welke wetten regeeren hier de ontdekking van eenen schat, want het is wezenlijk een schat, dien wij bij geval ontdek hebben, meer waard dan al onze bezittingen? De Eerw. Heer Sampermans nam het woord af: Volgens het oud Romeinsch recht ~~verstond~~ ^{gold het} men alleen eene verborgen som geld van onbekenden en onheuglijken eigenaar; volgens het hedendaagsche recht, alle verborgen of in den grond gedolven dingen daar niemand zijn recht kan doen op gelden en bij geval gevonden worden.

— Kan de Staat geene aanspraak maken? Ten eerste, antwoordt de Heer Pastoor, de eigenaar van den grond als hij den schat vindt, houdt hem geheel voor zich.

Ten tweede, artikel 552 van het burgerlijk Wetboek luidt zoo: De eigendom van den grond (oppervlakte) bevat wat er boven en wat er onder is.

— Zoo dat wij alleen de eigenaars dezer villa zijn. — Alleen, sprak de Eerw. Heer Sampermans.

Onbegrijpelijk wat de ophof ~~verwekt~~ ^{verwekte} door deze groote ontdekking, op het volledig verslag van den Heer Fulton, in alle dagbladen overgenomen. De oudheidkundigen ~~bezaten~~ ^{bezaten} zich niet meer van nieuwsgierigheid en van ongeduld om naar Congo heen te reizen.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL.

(Wordt voortgezet.)

gelooflijk
bedelingen
verwekte

Wassard

Konink

De ziekte in Sint-Pieters' buiting.

De overdreven opspraak de vorige week en vroeger nog verwekt door eenige gevallen van min of meer haastige dood, veroorzaakt door vergiftiging, of, zoo men wil, door buikloop, is zooveel als gestild; immers er zijn deze week weinig of geene slachtoffers meer geweest.

Drie sterfgevallen sedert de laatste acht dagen schijnen echter nog te moeten toegeschreven worden aan gemelde ziekte. Maar er dient toch ook opgemerkt te worden, dat, niettegenstaande al het droevig misbaar en ijdel geschal, hier ter stede niet meer sterften aangegeven moeten worden dan in elke andere plaats van dezelfde en zelfs van mindere bevolking.

De eenige personen, die nog lijdend waren, naar het hospitaal gebracht, zijn er allen aan de beterhand. Doch hoewel de ziekte geenszins besmettelijk schijnt geweest te zijn, doet het echter in deze tijden van ongerustmaking eerder goed dan kwaad dezelfde voorzichtigheid of voorzorgen te nemen alsof er inderdaad voor cholera te vreezen ware.

Hopen wij, dat de menigvuldige voorzorgen door de stedelijke Overheid genomen tot de nusterste ontsmetting der huizen, enz., waar het noodig scheen, de ziekte in hare bron mogen stuiten. Nochtans zijn in zulke gevallen de bemoeiingen der Overheid soms alleen niet voldoende, indien elkeen in 't bijzonder niet zorgt voor de reinheid van lichaam, klederen, woning, straten, enz.

Zekere wijken der stad laten jammerlijk onder dit opzicht zeer te wenschen. Zooveel te gelukkiger dat Sint-Pieters' buiting maar alleen is aangetast geworden; want indien er in bedoelde wijken waarlijk eene besmettelijke ziekte moest uitbarsten, zou die plaag er moeielijk uit te roeien zijn.

De gezondheidstoestand te Sint-Pieter is voor 't oogenblik, Goddank, teenemaal geruststellend; er schijnt niemand meer aan de ziekte te lijden; zoodat, om zoo te zeggen, er alle gevaar geweken is.

Opgepast dus, en aan niets meer gepeuzeld waar men den oorsprong niet van kent!

Wij deelen de volgende en voor het oogenblik zeer gepaste correspondentie met des te meer genoegen mede, daar zij zoo bijzonder geschikt is en ook dienen zal, hopen wij, in het belang der openbare gezondheid, om zoolwat de keurders als de peuzelaars van paardenvleesch voortaan immer meer op hunne hoede te doen wezen.

Haspengouwische briefwisseling.

Aan den Heer Uitgever van De Tram, te St-Truiden.

23 Jan. 1894.

Heer Uitgever,

Eene ongewone sterfte, die zich in 't begin dezer maand te Sint-Truiden voerde, brengt de vraag naar de oorzaak der ziekte. Volgens velen was deze kwaadaardige ziekte toe te schrijven aan het verbruik van vergiftigd of van bedorven paardenvleesch; volgens anderen heeft men hier te doen met cholera; sommigen zijn van meening, en niet ten onrechte, dat deze laatste ziekte door het gebruik van slecht vleesch kan bevorderd of veroorzaakt zijn.

In afwachting dat het geschil worde toegelicht en geslecht, en dat de ziekte verdwijne, laat mij u aanhalen eene paardsgeschiedenis, doch die gegreft is op de geschiedenis van de *Verplichtende Verzekering op het Vee*, zooals die in het Luiksche bestaan heeft. Uwe lezers weten of weten niet, dat wij hier hebben gehad die *Verplichtende Assurantie*. Deze zoo liberale als provinciale instelling werd gestemd en ingevoerd in 1891. Alwie iet of wat met bureaucratie bekend is, weet, dat hier ten lande zulk eene *Assurantie* niets anders kon zijn dan een middel om eenige hongerige burelratte te laten nestelen in eenen grooten kaas, en dus ten slotte eene kolossale boerenfopperij. — Histories van mindere of van eenvoudige landbouwers, die voor een gereveerd beest eene schadevergoeding vroegen, en niets ontvingen; van grootere of slimmere boeren, die dubbel ontvingen; zulke histories zijn in overvloed; *te lang om te melden*, zeggen de notarissen.

Voegen wij hier bij dat onze *Assurantie*, tot algemeene tevredenheid, overleden is op 31 December 1893, latende een *deficit of te-kort* van ruim 200,000 frank, die door de boeren zullen betaald worden.

Nu ter zake. In eene Haspengouwische gemeente had een landbouwer drie paarden, waaronder een van 19 jaren, ter waarde van hoogstens 50 frank. Op eenen morgen vindt hij dit beest dood in den stal. Hij verwittigt en ontbiedt eenen veearts. Deze *deshkundige* komt, slaat een oogslag op 't doode beest en verklaart bij schrift: 1° dat het paard gestorven is aan zekere ziekte, vermeld in den catalogo en aanspraak gevende op vergoeding; 2° dat hij de doode prij met huid en haar in den grond heeft doen delven, en die had doen overgieten of bedekken met petrol, souda, enz., om het vleesch onbruikbaar te maken; 3° dat het paard eene waarde had van 600 frank.

Dit stuk moest tevens onderteekend worden door de twee plaatselijke experten of schatters. De eene teekent van lieverlede, doch de andere doet merken, dat de ziekte hem onbekend is; dat hij het paard niet ziet in den grond brengen, en vooral dat de waardeering aan 600 fr. hem voortkomt als eene aftroggelarij. Men brengt zijn achterdenken tot bedaren met te bemerken, dat, het paard gereveerd zijnde, de kwestie der oorzaak of der ziekte geen belang heeft, en, wat de schadevergoeding van 600 fr. betreft, dat die betaald wordt niet door een particulieren, maar door de *grootte kas*, die ofwel aan niemand, ofwel aan alleman toebehoort. Men geeft te verstaan, dat eene weigering van handteeken gelijk zou staan met eene beneming van schadevergoeding, en dus in zekeren zin een onrecht zou zijn.

Er werd geteekend en schadevergoeding werd betaald.

Hier valt te noteeren: 1° dat het oud paard eene waarde had als boven gezegd is; 2° dat waarschijnlijk niemand wist aan welke ziekte of geval het paard gereveerd was, en 3° dat het doode paard niet is gedolven geweest, maar gekocht en weggehaald door eenen vilder, beenhouwer of koopman van Sint-Truiden, die zeker het vel heeft benuttigd en die het vleesch aan zijne medeburgers en klanten heeft verkocht. Overigens men gelieve wel te weten, dat sedert jaren in Haspengouw en elders alle doode beesten worden verbruikt, al zouden die nog aan ziekte of hare eigen dood gestorven zijn. Al dat vleesch wordt verzonden meest naar Brussel, soms naar Luik, waar dat wordt gekocht door arme menschen of opgedischt als *plat du jour à 75 centimes*; soms wordt het verzonden naar kleinere steden als Hoei, Sint-Truiden, Diest en Thienen. — Voor oorkonde en naricht.

TONGEREN. — De rondhaling verleden Zondag, onder de mis van halftwaalf, ter gelegenheid van het liefdadigheidssermoon, gepredikt door den Z. E. Heer Vicaris Rutten, van Luik, in de hoofdkerk, heeft ongeveer 900 frank opgebracht.

LANAEKEN. — Wij vernemen dat de buurtspoorweg Tongeren-Lanaeken tijdens het aanstaande schoone jaargetijde zal aangelegd worden, en 't is te hopen dat de verlenging dier lijn tot Maaseyck weldra moge volgen.

BINNENLAND.

BRUSSEL, 23 Jan. — In eene herberg der Anderlechtstraat moest eene Spaarmaatschappij zitting houden. De herbergier had het kistje, waarin het geld bewaard wordt, op de tafel geplaatst, doch op het oogenblik dat de Voorzitter de zitting wilde openen, was het kistje verdwenen.

— Op het graf van generaal Boulanger vond men een kistje waaraan lonten bevestigd waren en dat omringd was van een aantal aardappelen, ajuinen en eene vrouwenbroek en hemd. De politie gelastte den bestuurder der Vuurwerkschool, het kistje voorzichtig te openen en deze vond daarin... eenen rol worsten.

Als ze maar van geen bedorven paardenvleesch waren, gelijk te Sint-Truiden!

— De baronnes Gabriella de Ch., van Maastricht stapte Maandag avond te Brussel af en overhandigde hare reispakken aan eenen persoon, die in witten kiel gekleed, er als een boodschapper uitzag. Vervolgens liet zij zich per rijtuig naar een hotel der Nieuwstraat brengen, in de verbeelding dat de boodschapper haar volgde. Zij bedroog zich echter. De kerel werd niet meer gezien. In hare pakken waren verschillende kostbare voorwerpen, waaronder een waaier, geschilderd door Leys, en 5,000 fr. waard.

LUIK, 25 Jan. — De hanengevechten, ofschoon door de wet verboden, zijn te Luik nog in hooge eer. Zondag had er een gevecht plaats, waarbij niet minder dan 700 frank als inkomgeld betaald werd. De prijs was 5000 frank (!) Na een hevig en barbaarsch gevecht kwam de prijs aan eenen inwoner van Ste-Walburge. De politie is niet bij machte dit spel te beletten.

AARLEN, 26 Jan. — Twee inwoners van Aarlen waren Maandag naar Schockville gegaan om er koopwaren te halen. Toen zij 's avonds rond 6 ure terugkeerden, sprong nabij de plaats, gezegd *Tête Rouge*, een kerel naar den kop van het paard en wilde dan in het rijtuig klimmen. De voerman, M. River, weigerde; de aanvaller dreigde alsdan met eenen revolver. De andere, zekere M. Rock, sprong nu uit het rijtuig, maar de ander loste vier revolvergeschoten die allen M. Rock in den buik troffen. Zijn toestand is zeer erg. Een later bericht meldt dat de moordenaar, die gevlucht was, aangehouden is.

De mijn van Anderlues.

Weldra zullen eindelijk de ophalingswerken voorgevoerd kunnen beginnen in de mijn, waar op 11 Maart 1892, dus bijna twee jaren, het schrikkelijk ongeluk gebeurde dat aan 125 menschen het leven kostte.

De werklieden, welke aan de opruiming arbeiden, zijn reeds tot aan de verdieping van 400 meters. Nog 100 meters en zij zijn aan de plaats waar de lijken liggen.

Het werk vordert slechts eenige meters per dag, zoodat het minstens nog eene week of vier zal duren, eer men die plaats bereikt heeft.

De Maatschappij doet op dit oogenblik een nieuwen mijnput graven, om langs eenen anderen weg de rijke kolenlagen te bereiken.

De club der dikke mannen.

Uit Washington. Vereenigde Staten, wordt de inrichting gemeld van eenen *Fat Men's club*, anders gezegd de club der dikke mannen.

De voorwaarden tot aanvaarding in dit Genootschap zijn zeer streng. Het minimum van het vereischte gewicht is 92 kilo's. De omtrek van het middendeel des lichaams mag niet minder dan 102 centimeters zijn. Bovendien moet men vroolijk van karakter zijn.

De Voorzitter, die benoemd is bij het gewicht en niet bij keuze, weegt 195 kilos, de ondervoorzitter 175.

Het inhuldigungsmaal had onlangs plaats op het achtste, in een huis van elf verdiepingen.

Het maal werd gevolgd door een bal en het feest was zoo luidruchtig en zoo vroolijk dat de bewoners van het huis dien nacht geen oog konden luiken.

Wij gelooven het gaarne!

FRANKRIJK.

ONGELUK.

Terwijl een notaris bezig was eene verkooping te houden in een gelucht nabij St-Etienne, is de vloer der zaal ingestort, een vijftigtal personen meeslepde; een twintigtal personen zijn gekwetst, waarvan twee reeds overleden zijn.

VREESLIJK ONGELUK.

Een vreeselijk ongeluk is gebeurd te Auxerre. M. Bouc, veldwachter te Courgis, was bezig den windmolen in te smeren, die het schroefrad in beweging brengt, dat water naar het dorp voert.

Hij beging de onvoorzichtigheid niet eerst den molen vast te leggen, en hem te smeren terwijl hij volop aan het draaien was. Eensklaps werd zijnen kiel gegrepen en rond eene as gedraaid. De ongelukkige werd oogenblikkelijk meegesleept en vier uren lang werd zijn lichaam tegen de muren geslagen en vermorzeld.

Het was avond toen men zijne afwezigheid bemerkte en men zijn vermorzeld lijk ontdekte, dat nog altijd door de machine werd meegesleept.

Men had twee uren noodig om het van de machine los te maken. De ongelukkige, een voorbeeldige ambtenaar, laat eene weduwe en twee kinderen achter.

RUSLAND.

EEN OUDE MAN.

De oudste man van Rusland is dezer dagen door den Keizer en de Keizerin in het paleis te Gatschina ontvangen. Het is een moujik, een boer, uit het gouvernement Samara, André Ivanovitsch Spitzyne, die den ouderdom van 110 jaren heeft bereikt.

Tot zijn 90e jaar werkte hij op het land, daarna hield hij zich 15 jaren bezig met bijenteelt, en eerst sinds vijf jaren geniet hij eene welverdiende rust.

De man is niet door eene bijzondere levenswijze zoo oud geworden. Hij heeft hard gewerkt en op zijn tijd ook vroolijk geleefd.

Sinds tien jaren is hij weduwnaar. Zijn oudste zoon is 87 jaren oud. In het geheel heeft deze patriark 70 kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

BEGRAVEN EN VERREZEN.

Een buitengewoon feit komt te Staraja-Roussa voor te vallen.

Eene jonge dochter, de hertogin Irena Schalyty, kwam den laatsten adem uit te blazen.

De beproefde ouders namen reeds maatregelen om aan de overledene eene waardige begrafenis te doen geven, wanneer de dokter der familie verklaren kwam dat hij zich stellig tegen de teraardebestelling verzetste, daar de schijndood wel misschien het gevolg was van een buitengewonen beroertetoestand.

De ouders wachtten zeven dagen. Na dit pijnlijk wachten vereenigden zij een zeker getal geneesheeren om raad. Deze verklaarden eenparig dat de hertogin zonder eenigen twijfel dood was.

Op het aandringen echter van den familiedokter, wachtte men nog drie dagen, waarna men tot de begrafenis overging.

Op het oogenblik, dat de kist in den put neergelaten werd, hoorde men te midden der doodsche stilte, als flauwe hulpkreten, welke uit den grond schenen op te stijgen. Men haalde weer de kist op; geen twijfel meer: zuchten werden in de kist geslaakt.

Men opende dezelve in der haast en de jonge dochter kwam levend te voorschijn.

Mej. Irena Schalyty is thans teenemaal hersteld en, daar ze nog maar zestien jaar oud is, mag ze op een lang leven hopen.

Sterfgevallen.

Twee uitmuntende en verdienstelijke priesters van ons Bisdom: de Z. Eerw. Heer Haubrechts, deken van Borgloon, en de Z. Eerw. Heer Fabritius, deken van Herve, zijn in de laatste week godvruchtig overleden, de eerste in den gezegenden ouderdom van 86 jaren, de tweede in den ouderdom van 52.

De Zeer Eerw. Heer Haubrechts was priester van 1833 en deken van Borgloon sedert 40 jaren.

De Zeer Eerw. Heer Fabritius was priester van 1869 en deken van Herve sedert eenige jaren.

Hunne dood wordt innig betreurd door de bevolkingen, die het voorwerp en ter zelfdertijd de getuigen geweest zijn van hunne priesterlijke en heerlijke bezorgdheid.

Dit bewees, bijzonder te Borgloon, de plechtige begrafenis van den hooggeachte en beminden Heer Deken, onder eenen toeloop van volk, welke aldaar nooit bij geene lijkplechtigheid te zien is geweest.

— De Weleerw. Pater J. Van Eeyckhoven, priester van het Gezelschap van Jezus, is den 18 ll., godvruchtig overleden te Luik, in het S. Servatius-College, in zijn 64^e jaar, het 41^e van zijn kloosterleven.

MEN VRAAGT eenen CAMIONNEUR, kun-nende goed lezen en schrijven.

Zich aan te bieden bij M. ANT. VELAERS, negociant, te Sint-Truiden.

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden
Aangiften van 20 tot 26 Januari.

GEBORTEN

Mannelijk : 5. — Vrouwelijk : 3.

HUWELIJKEN

Vanwelckenhuyzen, Lambertus, met Fosse, Maria-
Emerentia.

OVERLIJDEN

Vanhees, Melania, oud 39 jar., wed. van Polakwits,
Andreas. — Pellaerts, Anna, oud 67 jaren, echtg. van
Schoofs, Petrus. — Beckers, Franciscus, oud 64 jar.,
wed. van Bollaers, Anna-Catharina. — Vanmechelen,
Henricus, oud 75 jaren, wed. van Lowet, Charlotta. —
Wauters, Theophilus, oud 54 jaren, ongehuwd. —
Wynants, Joseph, oud 9 jaren.
Kinderen onder de jaren, 1.

MARKTPRIJZEN.

ST-TRUIDEN, 20 Jan. — Tarwe de 100 kilo's 14,00 fr.
Koren de 100 kil. 12,00 fr. Havre de 100 kil. 15,50 fr.
Garst de 100 kil. 17,00 fr. Aardappelen de 100 kil.
4,50 fr. Boter de kilo 2,80 fr.

Academische graden. — Examens. —
Inschrijvingen.

BERICHT.

De Gouverneur der provincie Limburg
brengt ter kennis dat de personen, die het
inzicht hebben zich aan te bieden voor de
Jury's, ingesteld door het Gouvernement voor
de begeving der wettelijke academische gra-
den, zich te dien einde kunnen doen inschrij-
ven in de burelen der 1° Afdeling van het
provinciaal Bestuur, van den 12 tot en met
den 22 Februarij aanstaande.

Deze zitting is uitsluitend voorbehouden :
1° Voor de opnemelingen, die zich in de
voorwaarden bevinden, voorzien door artikel
59 der wet van 10 April 1890, dat is, voor
diegenen, die zich reeds, met of zonder ge-
volg, aangeboden hebbende tot eene acade-
mische proef, vóór den 1° October 1890,
datum van de invoegstelling der nieuwe
wet, aanvragen om hunne examens af te
leggen, overeenkomstig het programma en
de schikkingen der wet van den 20 Mei 1876.
(Artikel 2, koninklijk besluit van den 31 De-
cember 1890.)

2° Voor de opnemelingen, die aanvragen
om, bij toepassing van artikel 56 der wet van
1890, het examen van candidaat-notaris af te
leggen. (Koninklijk besluit van 15 December
1893.)

De jongelieden, vallende onder de toepas-
sing van artikel 59 der wet van 10 April 1890,
die inschrijving genomen hebben voor den
zitting van Paschen 1894, kunnen zich niet
aanbieden voor den zitting van October-
November van hetzelfde jaar. Deze schikking
is niet toepasselijk op de opnemelingen voor
de examens van candidatuur in wijsbegeerte
en letteren. (Artikel 3, koninklijk besluit van
den 31 December 1890.)

De opnemelingen, die inschrijving zullen
genomen hebben voor het examen van candi-
daat-notaris af te leggen, in de zittingen van
Paschen en van Augustus 1894, bij toepassing
van artikel 56 der wet van 1890, zullen zich
niet meer kunnen aanbieden op den zitting
van October-November 1894. (Artikel 2 van
het koninklijk besluit van 15 December 1893.)

Hasselt den 23 Januari 1894.

De Gouverneur,

Burggraaf GOUPY DE BEAUVOLERS.

Studie van Mr COEMANS, Notaris
te Sint-Truiden.

VERKOOP

van een welgelegen **Commerciehuis**
te Sint-Truiden.

Donderdag, 8 Februari 1894, om 2 ure
na middag, ter herberge van M. Antoon
Preud'homs, op de Houtmarkt, te Sint-
Truiden, zal Madame de weduwe Judocus
Mewissen, dezer stad, publiek en ten
meestbiedend door het ministerie van den
Notaris COEMANS verkoopen :

Een welgelegen Commerciehuis met
grooten achterbouw, schalei, regenwater-
pomp en hof met fruitboomen, te Sint-
Truiden, op de Houtmarkt, sectie H, num-
mers 191 en 192 van het kadaster, groot
samen 4 aren 19 centiaren, palende Mevr.
Ulens-Moreau, den Heer Frans Peeters-
Goffin, den Heer Isidor Denvoz-Lenaerts,
de Heeren en Juffrouwen de Creeft en Ma-
dame de weduwe Joachims.

Vrij en onbelast. Seflens aan te slaan.
Te bezichtigen Dinsdags en Donderdags
na middag. Men wende zich hiervoor tot
den Heer Professor Vrydaghs, in de Brus-
themstraat.

Studie van Mr NAGELS, Notaris
te Sint-Truiden.

Publieke verkoop van Dennen.

Maandag, 29 Januari 1894, om halfelf
voor middag, zal de Heer Baron de Pitteurs
Hiegaerts door het ambt van den Notaris
NAGELS publiek verkoopen :

120 koopen Dennen, dienstig voor boon-
en hopstaken, vitsen, rek- en latwerk,
kepers, dubbele kepers en telegraafpalen,
liggende in de bosschen genaamd *Mielen-
bosch* en *Mierhoop*.

NB. De vergadering zal plaats hebben
aan het huis van den boschwachter, op Mie-
lenbosch, boven Nieuwenhoven.

Een boschwachter zal zich omtrent
halftien in de statie van Cortenbosch be-
vinden, om de liefhebbers, die met de tre-
nen aankomen, af te halen en ter plaats en
te geleiden.

VERKOOP

van Canada- Eike- en Noteboomen
te Brusthem.

Dinsdag, 30 Januari 1894, om 2 ure na
middag, zal de Heer Bon Ernest de Pitteurs
Hiegaerts, Burgemeester van Brusthem,
ter plaatse door het ambt van den Notaris
NAGELS op krediet verkoopen :

A. 39 Canadaboomen staande te wassen
te Brusthem, tegen de Hoogbeek en aan den
Spikboom.

B. 26 Eike- en Noteboomen in eene
weide aan den Spikboom.

Deze boomen zullen in loten en stuks-
gewijs te koop gesteld worden.

Zich te vergaderen in de *Zwik*.

VERKOOP

van dikke Canadaboomen
te Brusthem.

Dinsdag, 30 Januari 1894, onmiddellijk
na den verkoop der boomen van Mijnheer
den Baron de Pitteurs, zullen de kinderen
van wijlen den Heer Norbert Poelmans
door het ambt van den Notaris NAGELS
publiek en op krediet verkoopen :

4 schoone dikke Canadas, 2 Essche- en
3 Noteboomen, wassende in eene weide
aan de Tomstraat.

4 schoone dikke Canadas aan een land
in het Singelveld, en 2 schoone Canadas
in eene weide op het dorp, in huur bij
Théopliel Otten.

De vergadering in de weide aan de Tom-
straat, alwaar de boomen van het land
Singelveld en der weide Otten zullen ver-
kocht worden.

VERKOOP

van Boomen en gekapte Dennen
te Gingelom.

Woensdag, 31 Januari 1894, om 10 ure
voor middag, zal de Notaris NAGELS
overgaan tot den publieken verkoop van :
80 koopen Eike-, Essche-, Olme- en Can-
adaboomen, staande te wassen in het
park van het kasteel te Gingelom.

10 koopen Dennen, gekapt liggende in
het park en bij den ijzeren weg.
De vergadering bij Renson.

Ste-LUTGARDIS' DRUKKERIJ

BIJ DEN UITGEVER VAN DIT BLAD

Jos. Leenen, Boekdrukker
HAMELSTRAAT, 13

wordt met veel zorg en spoed, aan de minst mogelijke prijzen, vervaar-
digd alles wat de Boekdrukkerij betreft, als prachtwerken en andere,
boeken, vlugschriften, registers, facturen, circulaire, programs, affiches,
doodsbrieven en doodsbeeldekens, trouwbrieven, adres- en visietkaar-
ten, enveloppen met firma, enz.

Men spreekt er borg voor de zuiverheid van den tekst, en alle druk-
werken worden er, kosteloos en naar ieders wensch, opgesteld of ver-
taald, volgens het geval.

PAPIER- EN BOEKHANDEL
SCHOOL- EN BUREELBEHOEFTE

Paternosters, Medailles, Prenten, Beeldekens, enz.

SCHOONE KERKBOEKEN

in alle banden en van alle prijzen, te beginnen van 25 c.

Opgepast! — Werk! Werk!

Men vraagt **VRIJ WILLIGERS** met
premie: 1600 fr. (zestien honderd).
Voor alle inlichtingen wende men zich
ten burele van H. VAN SLYPE, Luiksche
poort, 71, te Sint-Truiden.

Officieele en rechtstreeksche Agent van
t Departement van Oorlog,

H. VAN SLYPE.

TE HUREN te Half-Maart
een schoon
COMMERCIEHUIS, gelegen in de Brus-
themstraat en bewoond door M. Vrancken-
Lepinois.

Zich te bevragen bij M. KNAPEN, rent-
meester, Statiestraat.

TE HUREN voor Half-Maart 1894,
schoone en aangenaam
gelegen **KWARTIERS**.

Adres op het bureel van dit blad.

DE NIEUWE LONDON
DOET

de grijze haren verdwijnen.
De NIEUWE LONDON
maakt het haar zacht en
glanzend, belet het uitvallen
en reinigt het hoofd van pelletjes, enz.

Eisch op den hals van **(LONDON)**
den flaon : **DEPOSE.**

1 fr. 50 de flesch ; 2 fr. 50 de dubbele

Engelsehe Baard-Tinctuur

2 fr. de flaon.

Te bekomen bij den Uitgever dezes blads,
JOS. LEENEN, Hamelstraat, 13.

VERSCHENEN

JANTJEKLAAS

VERMAKELIJKE EN LEERRIJKE

ALMANAK voor 1894

De gewone, 10 c. — De dubbele, 20 c.

Het Huis EMM. VANSLYPE

Brusthemstraat, St-Truiden, 21,

heeft zijn magazijn verrijkt met eene uitge-
lezene keus van KINDERVOITURKENS
en STOOTKARRETJES, alle tevens fraai,
bevallig, gemakkelijk en van allerlaatste
nieuwigheden.

Meer dan vijftig modellen, geschikt voor
allen kinderouderdom zijn aldaar ten toon
gesteld en te bekomen aan zeer gematigde
prijzen.

Alle mogelijke reparatiën worden er
oogenblikkelijk gedaan.

IJZEREN WEG.

Thienen—Sint-Truiden—Tongeren.

Thienen	4,53	6,53	8,27	12,49	2,51	6,28	8,44
Grimde	5,01	7,01			2,59	6,36	8,52
Oplinter	5,08	7,08			3,06	6,43	8,59
Neerlinter	5,16	7,16	8,47	1,05	3,14	6,51	9,07
Zout-Leeuw	5,24	7,24	8,55	1,13	3,22	6,59	9,15
St-Truiden	5,37	7,37	9,08	1,25	3,35	7,12	9,28
Ordningen	5,47	7,47	9,18	1,35	3,45	7,22	9,38
Houppertingen	5,55	7,55	9,26	1,42	3,53	7,30	9,46
Loon	6,04	8,04	9,35	1,50	4,02	7,39	9,55
Jesseren	6,13	8,13	9,44	1,59	4,11	7,48	10,04
Piringen	6,18	8,18	9,49	2,04	4,16	7,53	10,09
Tongeren	6,27	8,27	9,58	2,13	4,25	8,02	10,18
Tongeren-Luik	6,31	8,31	10,02	3,55	6,16	8,52	

Tongeren — Sint-Truiden — Thienen.

Tongeren	4,50	7,10	10,38	12,55	2,27	6,43	8,17
Piringen	4,59	7,19	10,47	1,04	2,36	6,52	8,26
Jesseren	5,03	7,23	10,51	1,00	2,39	6,56	8,30
Loon	5,13	7,33	11,01	1,19	2,48	7,06	8,40
Houppertingen	5,21	7,41	11,09	1,27	2,55	7,14	
Ordningen	5,28	7,48	11,16	1,34	2,62	7,21	8,53
St-Truiden	5,38	7,58	11,26	1,44	2,72	7,31	9,03
Zout-Leeuw	5,49	7,69	11,37	1,55	2,81	7,42	9,14
Neerlinter	5,57	7,77	11,45	2,03	2,89	7,50	9,22
Oplinter	6,05	8,35	11,53		3,37	7,58	
Grimde	6,13	8,43	12,01		3,43	8,06	
Thienen	6,20	8,50	12,08	2,22	3,49	8,13	9,41
Thienen-Brussel	6,52	8,02	(exp.)	9,38	10,42	12,37	exp.
	12,49	2,42	3,50	(expr.)	7,19	8,14	8,59

Hasselt — Sint-Truiden — Landen.

Hasselt vertrek	7,36	10,05	2,25	4,20	7,30	
Alken	7,46	10,16	2,35	4,35	7,40	
Cortenbosch	7,56	10,27	2,45	4,50	7,50	
Sint-Truiden	8,08	11,33	2,56	6,15	8,01	
Velm	8,17	12,03	3,05	6,29	8,10	
Landen	8,25	12,12	3,13	5,38	8,18	
Landen-Luik	8,29	10,40	12,27	3,21	4,26	7,16

Landen — Sint-Truiden — Hasselt.

Landen	6,30	8,45	12,35	4,25	7,23
Velm	6,39	8,59	12,35	4,39	7,37
Sint-Truiden	6,49	9,20	12,54	5,55	8,00
Cortenbosch	6,59	9,31	1,04	6,10	8,11
Alken	7,09	9,42	1,14	6,25	8,22
Hasselt aankomst	7,18	9,52	1,23	6,35	8,32
Hasselt-Maastricht	9,28	11,28	3,22	7,22	
Hasselt-Eyndhoeven	7,45	10,20	3,13	7,39	
Hasselt-Tongeren	5,47	7,57	11,27	3,20	5,31
Hasselt-Maiseyck	4,30	9,35	3,20		

BUURTSPORWEG

Oreye Sint-Truiden.

Oreye	5,30	8,15	10,31	2,31	7,00
Heers	5,44	8,29	10,45	2,45	7,14
Klein-Gelmen	5,49	8,34	10,50	2,50	7,19
Gelinden	5,53	8,38	10,54	2,54	7,23
Engelmannshoven	5,58	8,43	10,59	2,59	7,28
Brusthem	6,06	8,51	11,07	3,07	7,36
Aelsterweg	6,80	8,53	11,09	3,09	7,38
Sint-Truiden					
Luiksche poort	6,13	8,58	11,14	3,14	7,43
Naamsche poort	6,17	9,02	11,18	3,18	7,47
Statieplaats	6,22	9,07	11,23	3,23	7,52

Sint-Truiden-Oreye.

St-Truiden, Statieplaats	7,00	9,16	11,25	3,34	8,00
Naamsche poort	7,05	9,21	11,30	3,30	8,05
Luiksche poort	7,09	9,25	11,34	3,34	8,09
Aelsterweg	7,14	9,30	11,39	3,48	8,14
Brusthem	7,18	9,34	11,41	3,50	8,16
Engelmannshoven	7,24	9,40	11,49	3,58	8,24
Gelinden	7,29	9,45	11,54	4,03	8,29
Klein-Gelmen	7,33	9,49	11,58	4,07	8,33
Heers	7,38	9,54	12,03	4,12	8,38
Oreye	7,52	10,08	12,17	4,26	8,52

EMM. VANSLYPE

GROOTE VERHUISWAGENS

Deze verhuiswagens zijn gemakkelijk en bijzonder geschikt tot het
vervoer van Meubelen van allen aard, allerbeste zorgen, inpak gewaar-
borgd, spoedige en juiste bediening aan gematigde prijzen.

Rijke keus van HUURRIJTUIGEN van allen aard

zeer goed verzorgd en gemakkelijk, allerbest geschikt voor wandelin-
gen, trouw- en doopfeesten, enz. Sierlijke geluigen, flinke paarden en
bedreven koetsiers.

Brusthemstraat, 21, te Sint-Truiden